

03-03-2016

Møde mellem Handicaprådet og Børne- og Ungdomsudvalget den 9.3.2016 kl. 16-17.

Sagsnr.

2016-0029111

Dagsorden

Dokumentnr.

2016-0029111-6

1. Overordnet drøftelse af inklusion
2. Drøftelse af tidlig opsporing
3. Status på arbejdet med fleksible pladser i dagtilbud til 0-6-årige børn, der hjemmetrænes
4. Budgetforslag 2017
5. Evt.

Nedenfor gennemgår Børne- og Ungdomsforvaltningen de enkelte dagsordenspunkter.

Som opfølgning på sidste års dialogmøde er der endvidere vedlagt et bilag med en ”Ny status på de spørgsmål om Friluftsskolen som Handicaprådet stillede til dialogmødet i 2015”.

1) Overordnet drøftelse af inklusion

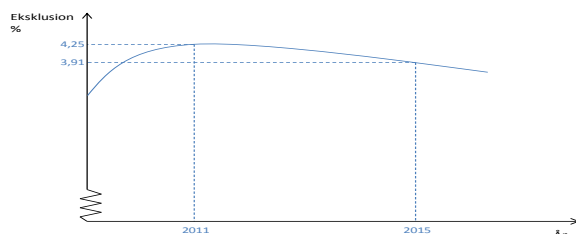
Nedenfor gives en status på inklusionsarbejdet i Børne- og Ungdomsforvaltningen. Inklusion har fortsat stor fokus, og som det fremgår nedenfor fremlægges i april 2016 forslag til ny inklusionspakke for udvalget.

'Alle børn der profiterer af det skal inkluderes i almenområdets fællesskaber.'

Det skal de, fordi vi ved, at det giver børnene de bedste forudsætninger for et godt børne- og voksenliv, hvor de bliver så livsduelige som muligt. Børn der profiterer mest af et specialiseret tilbud skal fortsat det.

I København har inklusion været på dagsordenen i efterhånden mange år, og vi er nået langt. De københavnske elever trives, de faglige resultater er generelt stigende og inklusionsprocenten ligger stabilt omkring 96%.

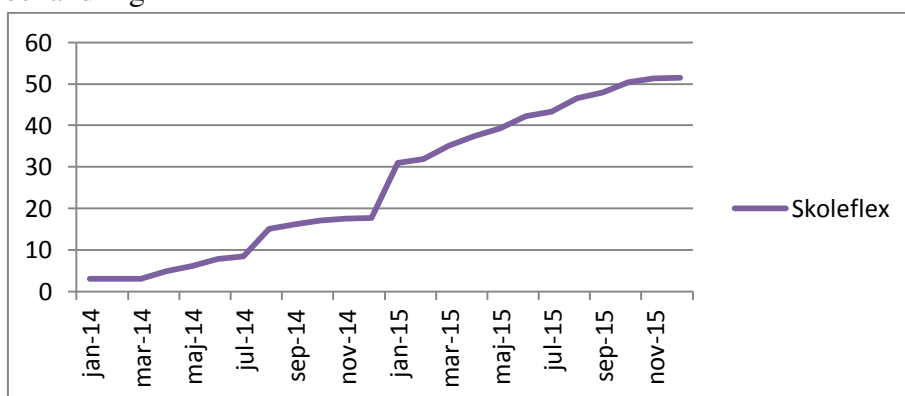
Figur 1: grafisk oversigt over udviklingen i eksklusionsgraden i Københavns almenskoler

Figur 1 viser at målet med Tidlig Indsats- og Inklusionspakken fra 2011 har virket, hvilket betyder, at eksklusionen fra ligger stabilt omkring 4 % og at tendensen er svagt faldende.

En af årsagerne til at det er lykkedes at sænke eksklusionsprocenten en smule er en øget brug af fleksible pladser, hvor børn, forældre, skole og PPR er enige om, at barnet i stedet vil profitere af et fleksibelt tilbud i almenskolen. Skolerne modtager midler til i højere grad at kunne støtte barnet.

Figur 2: Udviklingen i antallet af skoleflexpladser – alternativ til dagbehandling

Som det fremgår af figur 2 og tabel 1 er der i løbet af de sidste 2 år etableret ca. 140 fleksible pladser som alternativ til dagbehandling, specialskole eller specialklasserække.

Tabel 1: Udviklingen i antallet af BUF-flexpladser – alternativ til specialskole og specialklasserække

København - Inkluderende tilbud	2014/15	2015/16
BUF-flex	23	86

Som det fremgår af ovenstående ses en stigning i BUF-flex på almen-skoler. Forvaltningen gennemfører pt. et projekt, med midler fra ministeriets inklusionspulje, hvor kompetencecentret Frejaskolen får midler til at understøtte og sparre med skoler ved tilrettelæggelse af BUF-flexforløb. Dette for at sikre at den enkelte skole føler sig klædt på til opgaven.

Til trods for den positive fremgang er der fortsat inklusionsudfordringer, som skal håndteres:

- Kvalitetsrapporten fra folkeskolen viser, at det ikke lykkes i tilstrækkelig grad at støtte op omkring de elever, der klare sig dårligst i skolen.
- Lærerne oplever ikke i tilstrækkelig grad at være klædt på til at støtte op omkring elever i udsatte positioner
- Forældrene inddrages ikke målrettet i arbejde med at skabe inkluderende fællesskaber på alle skoler

På denne baggrund har forvaltningen været i dialog med diverse interessenter omkring skolerne, og forvaltningen er i gang med at udarbejde forslag til indsatserne, der netop adresserer disse udfordringer. Forslagene drøftes i Børne- og Ungdomsudvalget senere på året.

2) Drøftelse af tidlig opsporing

Baggrund

Forskning viser, at det er vigtigt, at der reageres tidligt på børns signaler på manglende trivsel, og at pædagoger derfor har brug for redskaber til opsporingen af, hvilke børn der har brug for en særlig støtte eller indsats. Nationalt anbefaler man, at alle institutioner arbejder systematisk med tidlig opsporing for derved at opkvalificere den tidlige indsats.

I december 2011 vedtog BUU Tidlig indsats- og Inklusionspakken. Den samlede pakke af indsatser havde til formål at forebygge udskillelse og øge chanceligheden for udsatte børn. Det blev her aftalt, at forvaltningen skulle vende tilbage med forslag til en model for tidlig

opsporing af udsatte børn med henblik på at opdage problemer tidligt, og kunne handle hurtigt og kvalificeret herpå. I 2013/2014 blev der gennemført to pilotprojekter, der afprøvede to forskellige redskaber til tidlig opsporing i henholdsvis Område Valby/Vesterbro/Kgs. Enghave (VVK) og Område Brønshøj/Husum/Vanløse (BHV). På baggrund af erfaringerne herfra blev det fra april 2015 gjort obligatorisk for alle københavnske 0-6-års-institutioner at anvende et trivselsskema udviklet af KORA (modellen afprøvet i BHV) to gange årligt for alle børn.

Erfaringer fra pilotprojekterne

I pilotprojektet i BHV blev anvendt et trivselsskema, som er en tilpasning og videreudvikling af et trivselsskema til opsporing af udsatte børn udviklet af KORA i samarbejde med Socialstyrelsen. Modellen er baseret på forskningsviden og den blev udviklet - og afprøvet - i fem kommuner i årene 2010-2012. Den sætter fokus på observation, refleksion og pædagogisk udvikling i institutionerne.

I VVK blev anvendt en model, som er en videreudvikling af det screeningsværktøj, som Frejaskolen anvendte i projektet ”Tidlig forebyggende indsats i Valby”. I videreudviklingen af redskabet er der et bredere fokus end det oprindelige, som hovedsageligt var på opsporing af børn med socialkommunikative vanskeligheder. Materialet er opbygget over seks tematikker og udformet på en måde, så pædagogerne kan få overblik over hele stuen/institutionen.

Erfaringsopsamlingerne fra de to pilotprojekter viste, at begge redskaber blev oplevet som tilfredsstillende og relevante redskaber til en systematisk og tidlig opsporing af børn med risikoprofil. Generelt var der - blandt deltagerne i pilotprojekterne - en oplevelse af, at den systematiske anvendelse af et redskab til tidlig opsporing medfører et øget fokus på alle børn og dermed en mulighed for at understøtte chanceligheden gennem en tidligt iværksat indsats.

KORAs trivselsskema

På baggrund af erfaringerne fra de to pilotprojekter blev det i samråd med områderne - og de faglige organisationer - i efteråret 2014 besluttet, at fortsætte med KORAs trivselsskema i den version, som blev anvendt i pilotprojektet i BHV. Det er forvaltningens vurdering, at det nationalt anbefalede trivselsskema imødekommer formålet med tidligt at få øje på børns signaler på manglende trivsel, samt at trivselsskemaet er den letteste og mindst tidskrævende at arbejde med i institutionerne. Modellen er efterprøvet forskningsmæssigt med gode resulta-

ter. Forskningen viser, at børn i vanskeligheder opdages på et tidligere tidspunkt og, at de oftere kan støttes inden for de normale rammer af institutionen. Det tværfaglige samarbejde og forældresamarbejdet styrkes, og der kommer en fælles systematik og et fælles sprog i arbejdet.

I trivselsskemaet vurderes barnets trivsel som enten grøn, gul eller rød på basis af en række spørgsmål, som pædagogerne reflekterer over individuelt og i fællesskab. Skemaet er suppleret med en ”ordsky”, som består af en række tematikker, som har til hensigt at inspirere og kvalificere trivselsvurderingen: Barnets grundstemning, relationer, konflikter, motorik, kontakt, forældresamarbejde, sundhed og sprog. Trivselsskemaet danner grundlag for den faglige drøftelse og det pædagogiske arbejde, der efterfølgende skal finde sted. Det er fortsat det pædagogiske personale, der afgør hvilke pædagogiske metoder, der vil komme det enkelte barn - og hele børnegruppen - til gavn.

Implementering af trivselsskemaet

I april 2015 startede institutionerne med at anvende trivselsskemaet. Der blev afholdt kick off-arrangementer i alle områder, hvor skemaet blev introduceret. Skemaet blev stillet til rådighed i en digital version (pdf) samt distribueret i en trykt udgave.

Ultimo 2015 blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse for alle institutioner for at få et billede af den foreløbige implementering med henblik på at kunne tilbyde institutionerne opfølgende support og evt. kompetenceudvikling. Undersøgelsen viste, at langt de fleste af institutionerne, 95 %, er kommet godt i gang med at bruge skemaet. De har et godt kendskab til brugen af skemaet, og de anvender trivselsvurderingen som afsæt til konkrete, pædagogiske tiltag. Trivselsskemaet opleves som et meningsfuldt og let anvendeligt redskab til tidlig opsporing af børn i vanskeligheder.

I foråret 2016 bliver det muligt for institutionerne at udfylde trivselsskemaet i Rambølls system TOPI (i Hjernen & Hjertet) via et link i KbhBarn. Desuden stilles en handleplanskabelon til rådighed for institutionerne, som de kan anvende til opfølgning på trivselsvurderinger, der har givet anledning til efterfølgende handlinger.

3) **Status på arbejdet med fleksible pladser i dagtilbud til 0-6-årige børn, der hjemmetrænes**

Fakta om børn, der hjemmetrænes

Et barn, som hjemmetrænes, kan også optages i et dagtilbud, dog foregår barnets træning i hjemmet¹. På 0-6-års-området er der i København pt. 25 familier, som hjemmetræner, heraf en del af børnene også indmeldt i dagtilbud. Børnene er indskrevet i særlige dagtilbud, på basispladser og i et almindeligt dagtilbud med støtte.

Baggrund

Børne- og Ungdomsforvaltningen gennemførte i 2014 et forandringsforløb i samarbejde med innovationsbureauet FUTU med henblik på at udvikle løsninger, der kunne øge tilfredsheden blandt familier, der hjemmetræner, og for det pædagogiske personale. Rapporten fra FUTU pegede på tre løsningsspor:

- Tidlig indsats.
- Kulturændring i Børne- og Ungdomsforvaltningen – med fokus på forældresamarbejdet.
- Helhedsorienteret indsats for børn, som hjemmetrænes.

Der er igangsat en række indsatser, som skal forbedre den tidlige indsats, fx opsporingsmodeller i sundhedsplejen og i alle dagtilbud, styrket vidensoverdragelse i overgange. Dertil har Børne- og ungdomsforvaltningen fokus på kulturændring ved bl.a. at udvikle mere generelle metoder til forældresamarbejdet for alle børn i dagtilbud og skoler. Den sidste indsats – etablering af en helhedsorienteret indsats – er genstand for denne status.

Helhedsorienteret indsats - pilotafprøvning af fleksible tilbud

For at skabe en mere helhedsorienteret indsats for børn, som hjemmetrænes har behovet og forslag til indsatser været drøftet med hjemmetræningsforældrene. Forældrene ønskede, at det i højere grad blev muligt at kombinere et hjemmetræningsforløb med en plads i et alment dagtilbud. Derfor blev det aftalt at:

- Bedre og mere fleksible tilbud til børn, der hjemmetrænes. Budgetmodellen tager afsæt i BUF fleks på skoleområdet, hvor en andel af prisen på et specialpædagogisk tilbud overføres til instituti-

---

¹ Jf. svar fra Ankestyrelsen d. 3. marts 2015, hvor det fremgår, at det er deres opfattelse, at hjemmetræning kun kan ydes i hjemmet, da det, som godkendes, er, at træning, som normalt gives i dagtilbud, udføres af forældrene i hjemmet.

onen. De ekstra ressourcer kan dagtilbuddet efter dialog med barnets forældre anvende på den måde, der bedst muligt understøtter barnets behov, fx ekstra støtte, øget forældresamarbejde, kompetenceudvikling, supervision mv. Såfremt der ansættes en ekstra person til at støtte barnet, er det institutionen, som vurderer og ansætter den bedst kvalificerede person.

- Forløbsbeskrivelse. Klar beskrivelse af opgave, tildeling af støtte og anvisning af plads, så dagtilbuddets opgave med barnet og mulighed for støtte og support er tydeligt defineret, og forældres og personalets forventninger er afstemt.

Gennem afprøvning af BUF fleks på dagtilbudsområdet kan forvaltningen blive klogere på, hvordan vi kan etablere mere optimale tilbud til børn, der hjemmetrænes. Dertil kan det overvejes, om der på sigt kan være et potentiale i at udbrede en mere fleksibel tilbudsløsning til alle børn, som visiteres til et særligt dagtilbud efter servicelovens § 32.

Pilotprojektet løber frem til den 1.10.2016. Der er 5 familier, der har valgt tilbuddet og forløbet af disse vil blive evalueret inden projektet slutter i oktober 2016.

Projektet er udarbejdet under hensyn til, at det kan afholdes indenfor den nuværende økonomiske ramme. Og der tages forbehold for eventuelt udgiftspres pga. at flere børn både hjemmetrænes og går i dagtilbud.

4) Budgetforslag 2017

Opgaven for Børne- og Ungdomsudvalget er på nuværende tidspunkt at finde forslag til effektiviseringer eller besparelser for omkring 121 mio. kr. i 2017 ud af et samlet budget på ca. 10 mia.kr., som er vores del af den interne omstilling i kommunen.

Det er en bunden opgave for Børne- og Ungdomsudvalget at finde midlerne indenfor de rammer der er udstukket af Økonomiudvalget jf. indkaldelsescirkulæret og økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

Hvert år er der en intern kommunal omprioritering, hvor hvert politisk udvalg skal finde en sum penge inden for de enkelte forvaltningers rammer. De penge bruger vi til at finansiere tilbuddene til byens mange nye borgere og til at finansiere nye initiativer og indsatser. Det er i

år 311 mio. kr. for hele kommunen, og ca. 121 mio. kr. for Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Før jul vedtog Folketinget finansloven, der udstikker rammerne for den samlede offentlige økonomi. I finansloven er der fokus på at effektivisere den offentlige sektor, og der indgår et nationalt omprioriteringsbidrag. Det betyder, at alle kommuner skal spare 1 procent af det samlede budget og aflevere det til staten. Det svarer til 247 mio. kroner, som vi i København i 2017 skal aflevere til staten. Ud af den samlede pulje af penge kan Folketinget beslutte, hvordan pengene skal fordeles, men hvem og hvad pengene skal bruges til, ved vi ikke endnu.

Økonomiudvalget behandlede den 27. januar 2016 de økonomiske rammer for næste års budget, herunder kommunens egne interne omstillinger – eller effektiviseringer – der hvert år findes inden for de enkelte forvaltningers rammer. Denne del af økonomien blev besluttet at fastholde, så kommunens forvaltninger også i år skal finde disse penge.

Økonomiudvalget besluttede også at afvente resultatet af forhandlingerne om kommuneaftalen for 2017 mellem KL og regeringen, inden det besluttet, hvordan den københavnske andel på 247 mio. kr. af regeringens omprioriteringsbidrag findes. Når aftalen ligger klar, vil Økonomiudvalget tage stilling til de endelige konsekvenser, og hvordan pengene skal tilvejebringes i 2017. Med andre ord har udvalget udskudt at identificere, hvor besparelserne skal komme fra, indtil der har været yderligere forhandlinger.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at vurdere, om handicapområdet bliver berørt i forhold til effektiviseringer på Børne- og Ungdomsudvalgets område.

Forslag til budget 2017 1. behandles i BUU den 9. marts og 2. behandles den 27. april. Forslaget kan ses på Københavns Kommunes hjemmeside.